

altfor smitsom ud over Landet, dog lader den sig næppe standse og bør maaste heller ikke standses. Det maa blive enhver enkelt Interessents Sag at dømme derover. Jeg siger kun, at jeg har Tvivl om, at det er fuld forstandig overveiet. Men under saadanne Omstændigheder vil det ikke være uden Nytte at drøfte saadanne Bestemmelser, som de, der staa i dette Lovforslag. — Det glæder mig at høre den Tilslutning, som det ærede Medlem fra Nyborg (N. Jensen) fik fra det ærede Medlem fra Skjelskør (Holstein-Holsteinborg) med Hensyn til den Tanke, at man dog ikke saaledes kan dele i Klasser, Fælleds- og Andelsmeierier og andre tilvarende store Meierier, og jeg skal gjentage det Spørgsmaal, som det ærede Medlem fra Skjelskør stillede: Hvad er Andelsmeierier, og hvad er Fælledsmeierier? Det Spørgsmaal er ikke bevaret i Loven, og det er jo dog et absolut Krav til en Lov, at den skal sige bestemt, hvem og hvad den gjælder; thi vel siges der, at den angaar dem, der udlevere eller modtage Mælk fra andre, men det vil jo næsten intet Meieri undgaa hverken smaa eller store, og saa kommer det altsaa an paa Dyrighedens Skjøn, hvorvidt de, der udlevere og modtage Mælk fra Andre skulle gaa ind derunder. Det maa jo blive Amtmanden — i Kjøbenhavn Overpræsidenten — der i Reglen skal bestemme det. Det kan jo mod Amtmandens bedste Villie blive fuldstændigt vilkaarligt. Naar en Herregaard f. Ex. har den Altkord med sine Dagleiere, som ingen Kær have, at de kunne faae leveret en Del Mælk ud som en Del af Lønningen, er det saa Betaling for Mælk eller ei, er det Andelsmeieri eller ei? Det er utvivlsomt et meget nærliggende Spørgsmaal, og at det vil blive bevaret er rimeligt nok, men jeg antager, at det ikke ligger saa fjernt, at det vil blive bevaret paa den Maade, som ærede Medlemmer er inde paa, nemlig at Loven gjælder et Mæleri i det og det Omfang, og hvor og hvorledes det er. Men saa siger jeg rigtig nok, at der maa være visse Betingelser med Hensyn til de bestemte positive fastslaaede Fordringer, der opstilles. Man maa i de ældre Meierier overlade det til et forstandigt Skjøn, hvorvidt Fordringen opfyldes under de givne Forhold; thi ellers kan man ved at give en saa almindelig tilbagevirkende Kraft forvolde meget store Vanskeligheder, som vi maaste dog ikke have den fornødne offentlige Interesse af eller Berettigelse til at gjøre. — Der er Et, jeg savner i Loven, saavidt jeg skjønner; det er med Hensyn til Stedet for de store, nye Meierier, deres Anlægspladser. Ja der staar nok Noget om Anlægspladserne, at de skal bejig-

tiges, men det, jeg tænker paa, er Spørgsmaalet om Afstanden fra andre menneskelige Boliger. Det er berørt af en æret Taler, jeg tror det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgtreds (Bjørnbaek) hvor urimelig bebyrdende, ja, hvor aldeles umulig for de hygieiniske Hensyn det kan være at anlægge Meierier umiddelbart op til eller inde i en Landsby, og naar det nu en Gang er stet, og det er anbragt store Værdier deri, fordi der ingen Bestemmelser havdes derimod, saa er det jo for sent, saa skal det i Birkeligheden exproprieres, for at man kan komme ud derover. Derimod skjønner jeg rigtignok ikke rettere, end at efter den Udvikling, vi her have, maa vi forlange en Afstandsbestemmelse vedtaget, saa at den Uvundhed, som trods al Omhu sluder ud fra saadanne Anstalter, ikke skal komme til at forpuste Luften for omringliggende menneskelige Boliger. Jeg beder det eventuelle Udvalg om at skænke disse Hensyn nogen Overveielse. Her er jo Spørgsmaalet om at drage Grændsen mellem, hvad det Offentlige maa og bør fordrø, hvad vi af Hensyn til det offentlige Vel maa fordrø overfor Private, og hvad vi af Hensyn til den personlige Frihed og Bevægelighed ikke maa fordrø. Gaaftø vist vil Grændsen mange Steder være vanskelig at drage; men det er klart, at alle de, der have stemt for Margarineloven, hvorefter Politiet kan gaa ind til enhver, den smører Fedt eller Smør paa sit Brød, for at se efter, hvad det er, ikke at tale om den, der handler lidt med det, kunne ikke klage over, om en Sognemand kommer ind og ser paa, hvorledes Forholdene staa til i et Andelsmeieri. De Politifolk, som skulle se efter, om der iblandes Oleomargarine, kunne jo gjøre dette med det Samme, vi behøve ikke nye Folk, hvis man foretrækker disse fremfor Sognemændene. Jeg gjentager, at for mig er denne Lov en gaaftø uskyldig Datter af den anden Lov, den berømmelige Smørlov.

Justitsministeren (N e l l e m a n n):

Naar den ærede sidste Taler savnede Afstandsbestemmelser i Loven, som den nu foresligger, vil jeg blot indskylde den Bemærkning, at saadanne Bestemmelser fandtes i Regeringens oprindelige Forslag, baade i § 2 med Hensyn til Afløbet fra Meierierne og navnlig de Beholdere, hvori det skal opsamles, og i § 5 med Hensyn til Svinestaldene. I første Tilfælde var der sat en Afstandsbestemmelse af 50 Alen i det andet Tilfælde 25. Men Bestemmelserne bleve udstemte i det andet Thing, fordi man mente, de vilde blive for vanskelige at overholde og paalægge en for stor Byrde. Vil man optage dette